

Tevékenységi tervek

Tervezett projektek a tevékenységekbe integrált tanuláshoz

A projekt címe: „Szent Mihálynak Ünnepe”

A projekt megvalósulásának tervezett ideje: 2022.09.25.-2022.09. 29.

A projekt tervezett indító élménye: Almaszedés Törökbálinton a Doma Farmon

A projekt várható lezáró élménye: Mihály napi vásár és a Lóca Együttes koncertje

A projekt megvalósítása során kiemelt céljaink:

- A természetes gyermeki kíváncsiság felkeltése és kielégítése a sokoldalú tapasztalatszerzéssel.
- Közösségi érzés megélése, formálása, identitástudat alakítása.
- A gyerekek ismerjék meg a hagyományokat, ápolják és szeressék azokat.

A projekt során megvalósítandó feladataink: Vásári hangulat kialakítása a csoportban szituációs játékokkal, az őszi gyümölcsök változatos felhasználása

A projekt során kiemelten fejleszthető képességek pl: ismeretek bővítése, együttműködés, tolerancia, pozitív érzelmi azonosulás, rövidtávú és hosszútávú memória, finommotoros koordináció, ízérzékelés, taktilis érzékelés fejlesztése, ritmusérzék, egyenletes lüktetés fejlesztése, kreativitás, esztétikai érzék fejlesztése, szókinccs bővítése, szem-kéz koordináció fejlesztése...

<p>Munka jellegű tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • önellátás, önkiszolgálás, önálló öltözködés • segítség tekintetében: -kérés, -elfogadás, -nyújtás, megtapasztalása/megtapasztaltatása • csoport rendjének fenntartása, pakolás • tevékenységekhez szükséges átrendezésekben való részvétel • pihenéskor az ágyak szét-, és összerendezése • ágyneműk önálló fel-, és lehúzása • naposi feladatok • almaszedés 	
---	--	--

<p>Játék</p> <p>Játék feltételeinek biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • (ötletek a játék tevékenység megsegítéséhez, kiegészítő eszközök készítése) 	<ul style="list-style-type: none"> • szabad levegőn tartózkodás és játék - időjárás függvényében • szabad játék feltételeinek, zavartalanságának biztosítása • a gyermekek önálló ötleteinek segítése, kreativitásuk támogatása, az adódó helyzetek maximális kihasználása • az „agresszív” és/vagy „romboló” tevékenységek helyes irányba fordítása a játék sokszínűségét felhasználva, s egyúttal más alternatívák felajánlása, melyből a gyermek választhat • a gyermekek játszó-csoportokba segítése • találós kérdések őszi gyümölcsökkel • Társasjátékok (Memory zöldségekkel és gyümölcsökkel, Brain box, puzzle, Évszakok társasjáték...) • az „unatkozó”, „elhúzódó”, önmagukat nehézkesen feltaláló gyermekek társasjátékokba való bevonása • szerepjáték és vásári hangulat • Mi van a kosaramban? (taktilis érzékelést fejlesztő játék) 	
---	---	--

<p>Külső világ tevékeny megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alapvető környezet és természetvédelmi ismeretek • matematikai tapasztalatok, matematikai játékok 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetőkör: az évszakok változása, őszi munkálatok • Miért jeles nap a Mihály nap? Mihály napi népszokások¹ megismerése, vásári hangulat felidézése <ul style="list-style-type: none"> • Kivel szoktál vásárolni menni? Hol vásároltok és mit? Milyen bevásárló helyeket ismertek? • Almaszüret a Doma Farmon • Ismerkedés őszi gyümölcsainkkal (hol terem, milyen a formája, színe, íze) érzékszerveink bevonása <ul style="list-style-type: none"> • Matematikai tapasztalatok: méret (kicsi, nagy, közepes) • Gömbölyű, kerek fogalma, megtapasztalása tapintással • A rész-egész fogalma, megtapasztalása az almák segítségével 	
<p>Verselés, mesélés</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Van e benne „ ... ” hang? (nyelvi játék) • Add tovább a szót! (a körben valaki súg valamit a mellette lévőnek, aki továbbadja. Milyen szó lesz belőle a legvégén?) • Találós kérdések² 	

- anyanyelvi játékok
- beszélgető kör
- drámajátékok

- Mesék³:
 - Sutov: Az alma
 - Mészáros Andrea: A varázscipó
 - Sebők Éva: Az alma meg a kerti manó
 - Móra Ferenc: A bársonyosi kanászok

- Versek:

- Csoóri Sándor: Dióbél bácsi (ismétlés-nagymozgással kísérvé)

- Weöres Sándor: Vásár (részlet)

Olcsó az alma,
itt van halomba,
aki veszi, meg is eszi,
olcsó az alma!
Kis trombitát vegyenek,
pirosat, fehéret,
lilát, sárgát, kéket!
Mézesbábot vegyenek,
tükrös szívet, szépet!

- Fecske Csaba: Nagy vásár volt

Nagy vásár volt tücsökfalván
Ott aludtam éjjel szalmán.
Reggel a vásárba mentem
Három kismalacot vettem
Addig számolgattam őket,
Míg a háromból öt lett.
Hét malaccal hazamentem.
Mind a tízet felnevelem.

- Vásári rigmusok:

Olcsó az alma, itt van halomba.
Aki veszi meg is, eszi, olcsó az alma.

Csere, bere fogadom, többet vissza nem adom,
Aki lovát eladja, többet vissza nem kapja.

Ide nézz, törökméz
Fele cukor, fele méz.
Fehér cipó sós túró
Éhség ellen igen jó.

<p>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Befőtt készítése nyomdázással <ul style="list-style-type: none"> • Játékpénz készítése a „vásárra” szerepjátékhoz • Só-liszt gyurma- őszi gyümölcsök mintázása <ul style="list-style-type: none"> • Közös festmény készítése az almáskertről nyomda technikával • Élményrajzok készítése 	
<p>Mozgás</p> <ul style="list-style-type: none"> • a mindennapos testmozgás játécai, feladatai 	<ul style="list-style-type: none"> • Bemelegítő járásgyakorlatok • Játékos mozgásutánzó gyakorlatok (Hogyan mozogsz? Sétálunk, sétálunk egy kis dombot találunk, egyre meredekebb...nem is domb, ez egy hegy...felmászunk, leereszkedünk a völgybe, átúszunk egy patakon, lóhátra pattanunk, találunk egy kerékpárt, átmászunk egy fatörzs alatt, kipróbálunk egy rollert...stb. a gyerekek képzeletét folyamatosan mozgatva vezetjük át egyik mozgásformából a másikba őket!) • Almák (akadály) körül járás-, és futásgyakorlatok • Almagyűjtés két csoportban (Melyik csapat gyűjti össze leghamarabb az almákat? Lehet párban is egy kis kendőben vinni, vagy egyenként, illetve a szétgurult almákat összekapkodva) 	

	 <ul style="list-style-type: none"> • Szabadon választott játék (Pl.: kidobós, terpeszfogó...stb) 	
<p>Ének-zene, énekes játék, gyermektánc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alma, alma (ismétlés- halk-hangos énekkel almát feltartva majd eldugva, váltakozva, dallambújtatással) • Hej a sályi piacon (körjáték) • Lipem lopom a szőlőt (körjáték) • Én elmentem a vásárba • Ritmusgyakorlatok őszi gyümölcsökkel (Pl.: alma-taps, körte-comb, szilva-lábbal dobbant. Különbéféle ritmusblokkokat is képezhetünk később) 	

MELLÉKLET:

I. Mihály napi népszokások, hiedelmek

A nem is olyan régi időkben a szeptember hónap egyik legkiemelkedőbb napja, Szent Mihály napja volt. A természetben, az időjárásban ilyenkor változás áll be: pl. Az idő hidegebb lesz, ilyenkor szakad meg a fű gyökere, a halak a víz fenekére húzódnak, megkezdődik az őszi vetés. Szent Mihály napja az őszi napéjegyenlőség tájára esik, mintegy ott áll a tél kapujában. Őszi évnegyedkezdő nap. E napot a gazdasági év fordulójaként tartották számon. Európa-szerte ismert pásztorünnep. Az állattartók ilyenkor hajtották vissza a faluba a legelőre hajtott állatokat. Ez a nap, a pásztorok elszámoltatásának, szegődtetésének időpontja volt.

E nappal megkezdődött az ún. kifsarsang ideje. Vigadalmakat, lakodalmakat Katalin napjáig (november 25-ig) lehetett tartani, így lett a lakodalmak őszi időszaka. Ilyenkorra már megforrt az újbor, beindult a pálinkafőzés. Ez az időjárás még alkalmat adott arra, hogy a szabadban főzzenek és táncoljanak, esetleg a szabadban felállított asztaloknál étkezzenek, mert a kis falusi házak nem voltak alkalmasak a nagy vendégserreg befogadására.

Szeptember 29-e Mihály nap, vásár nap. Régen nem volt ilyen sok szép üzlet, mint ma. Aki vásárolni szeretett volna, vagy eladni, elment a vásárba. A nagy városokban tartották a vásárokat. A távolabbi helyekről, akkor még lovaskocsival, vagy ökrösszekérrel mentek a vásárba. Sok árus mondókával csalogatta a vevőket. De nemcsak azért mentek a vásárba, hogy megvegyék, amire szükségük van. Ez szórakozást, ismerkedést, hírszerzést is jelentett az embereknek. A vásártér zshivaját már messziről lehetett hallani. Az óriási sokadalomban mindenki tudta mit, hol keressen, mert az árusok mindig ugyanazon a helyen, ugyanabban a sátorban kínálták portékájukat.

Ma már sok mindent a gyárban állítanak elő, amit régen kis műhelyekben a mesteremberek készítettek. Az elkészült portékákat a mesterek a vásárba vitték eladni. Így árulták a vargák a bocskort, a csizmadiák a csizmát, a kádárok a hordót, a szíjártók a lószerszámot, a szűrszabók a jó meleg, szépen díszített cifraszűröket. Árultak itt gombot, kötelet, madzagot. Sok árus mondókával csalogatta a vevőket. Itt árulták a fazekasok a sok szép cserépedényt, tálakat, korsókat, tányérokat. Cserépből még perselyt is készítettek. Ebből sokan vettek „vásárfiát”. A vásárfia az az ajándék volt, amit a vásárból vittek haza. Régen is, most is árulnak a vásárban a mézeskalácsosok: mézes babát, mézes huszárt, mézes szívet.

A mézes szívet szívesen vették a fiúk a lányoknak. Árulják a vásárban a sokféle kosarat, amit vesszőből, gyékényből készítenek a kosárfonók. Nemcsak azért mentek a vásárba, hogy megvegyék amire szükségük van. Ez szórakozást, ismerkedést, hírszerzést is jelentett az embereknek. A vásár befejeztével mindenki hazavitte a megmaradt áruját.

MEGFIGYELÉSEK:

„Szent Mihály öltöztet, Szent György vetkőztet”

(Szent Mihály napja után hidegre fordul az időjárás, Szent György napjával (április 24.) melegszik.)

„Ha Szent Mihály napján még itt van a fecske, karácsonyig vígan legelhet a kecske”
(Ha ezen a napon még itt vannak a fecskék, új-évig nem lesz nagy hideg, karácsonykor is enyhe idő várható.)

„Szent Mihály lova deres, behozza a telet”

„Szent Mihálykor keleti szél igen kemény telet ígér.”

(Az égbolt legkönnyebben felismerhető csillagképe a Göncölszekér, amelyet sok vidékünkön Szent Mihály szekerének neveznek.)

**„Mihály-nap felé az idő
Kelet felül jön a felhő,
Sírnak-rínak a bárányok,
Szegődne a juhászok.”**

(E napon számoltatják el a pásztorokat. Ha becsülettel gondozta a jószágot, a pásztor ekkor kapja meg éves bérét. Mulatságot is rendeznek, amely reggelig tart, majd a pásztort táncolva kísérik hazáig.)

„Aki Szent Mihály-nap után szalmakalapban jár, attól nem kérek tanácsot!”

„Szent Mihály nap után harapófogóval sem lehet kihúzni a fűvet.”

„Szent Mihály nap után a hal a víz fenekére húzódik, nincs többé halfogás.”

„Szent Mihály nap után megszűnik a mézelés.” (Pihenőre térnek a méhek.)

„A Mihály napi mennydörgés szép őszt, de kemény telet jelent.

„Szent Mihály-nap után egy icce víz, két icce sár.”

„Ha Mihály éjszakáján összefekszik a birka, akkor nagy tél lesz, ha pedig szét, akkor enyhe.”

II. Találós kérdések

Esik eső csepereg,
Sárga levél lepereg.
A nap is már rövidebb,
melyik évszak lehetek?
(ősz)

Piros arca gömbölyű, édes íze nagyszerű.
Húsa harsog fogad alatt, vitaminban gazdag falat.

(alma)

Varázshotja nincsen neki,
de a tájat eltünteti.
Mikor „leszáll”, azt sem tudod,
merre van a pisze orrod.

(köd)

Nincsen kezem, nincsen fejem,
Csak palástom, s hosszú nyelem.
Napsütésben itthon hálok,
de ha esik, utcán járok.

(esernyő)

Négy valaki lakik
vakolatlan házban,
ajtó, ablak nélkül
való palotában.

(dió)

Se oldala, se feneke, mégis megáll
a víz benne. Mi az?

(felhő)

Kötekedik fűvel-fával,
Játszik mások kalapjával,
lovagol az ember hátán,
soha nem áll saját lábán.

(szél)

Kék a bőre, zöld a szára, megeheted uzsonnára
Óvatosan harapj bele, mert egy kemény mag van benne!

(szilva)

Zöldes héja illatos, fent karcsú, lent pocakos.
Magas fáról leveheted, a hasadat megtömheted!

(körte)

Kívül szúrós, belül fényes, sülve illatos, fenséges!
(gesztenye)

Ha megérik, nagyot pattan,
olyan kerek, majd kicsattan!
Fogacskádon ám kifog,
bizony nem fog rajta fog,
szegény hiába sajog!
De ha kővel kupán vered,
recseg-ropog, s kettéreped.
(dió)

Apró szemek összefognak, együtt fürtté alakulnak.
Kiprészelve must a neve, kiforrva bor lesz a leve.
(szőlő)

III. Mesék

Szutyetjejev: Az alma

Késő ősze járt az idő. A fákról már réges-régen lehullottak a levelek, egyedül csak a vadalmafa legtetején árválkodott egyetlen alma.

Nyúl futott át az erdőn, és meglátta az almát. Hogyan lehetne megszerezni? Nagyon magasan van - nem tud odáig felugrani.

- Kárr - kár! Körülnéz a Nyúl, és meglátja, hogy a szomszédos fenyőfán ott üldögél a Varjú, és jóízűen nevet rajta.

- Hallod-e, Varjú koma! - kiáltotta a Nyúl. - Szakítsd le nekem az almát.

Varjú átrepült a fenyőről a vadalmafára, és letépte az almát. De az kiesett a csőréből, le a földre.

- Köszönöm szépen, Varjú koma! - kiáltotta Nyúl, és fel akarta venni az almát, de az -
uramfia, mit látnak szemei?! - szusszant egyet és elszaladt.

- Hát ez meg miféle csoda?

Megijedt a Nyúl, de aztán rájött, mi történt. Az alma a fa alatt összegömbölyödve alvó
Sündisznócska hátára pottyant. Az álmából fölriasztott Sündisznócska ijedtében
futásnak eredt, és tüskéin magával vitte az almát is.

- Állj meg, állj meg! - kiáltozott a Nyúl. - Hová viszed az almámat?

- Ez az én almám. Leesett a fáról, és én elkaptam.

Nyúl odaugrott Sündisznócskához.

- Azonnal add vissza az almámat! Én találtam rá!

Odarepült hozzájuk a Varjú is.

- Felesleges vitáznokok, ez az én almám, én téptem le a fáról, magamnak!

Sehogy sem tudtak megegyezni, mindegyikük a magáét hajtogatta, kiabálta:

- Ez az én almám, az enyém!

Veszekedésük felverte az erdő csendjét. Verekedésig fajult a dolog: a Varjú csőrével
belecsípett a Sündisznócska orrába, a Sündisznócska tüskéivel megszúrta a Nyulat, a
Nyúl pedig oldalba rúgta a Varjút... Ekkor ért oda hozzájuk a Medve. Rájuk bömbölt:

- Mi történik itt?! Mi ez a lárma?!

Azt felelik neki a verekedők:

- Medve, te vagy itt az erdőn a leghatalmasabb, a legbölcsebb. Légy te a bíró. Azé
legyen az alma, akinek te ítéled.

Ezzel elmesélték a Medvének, hogy s mint esett a dolog. Medve gondolkodott,
töprengett egy ideig, megvakarta a füle tövét, aztán megkérdezte:

- Ki találta az almát?

- Én! - felelte a Nyúl.

- De ki tépte le a fáról?

- Bizony, hogy én! - káromta a Varjú.

- Jól van. De ki kapta el?

- Én kaptam el! - kiáltotta a Sündisznócska.

- Nos hát akkor - ítélte a Medve - mindhármótoknak joga van az almára.

- De csak egy almánk van! - kiáltotta egyszerre a Sündisznócska, a Nyúl és a Varjú.
- Osszátok el az almát szép egyforma darabkákra, és mindegyiktek vegye el a maga részét. Megint egyszerre kiáltották mind a hárman:

- Hogy a csudába nem jutott ez az eszünkbe?!

Sündisznócska elvette az almát, és négy egyforma részre vágta. Egy darabot a Nyúlnak kínált.

- Tessék, ez a tiéd, Nyúl, mert te láttad meg elsőnek.

A másodikat a Varjúnak adta.

- Ez a tiéd, mert te tépted le.

A harmadik darabot ő nyelte le.

- Ez az enyém, mert én kaptam el az almát.

A negyedik darabkát pedig a Medve mancsába nyomta.

- Ez a tiéd, Medve.

- Ugyan, miért? - ámuldozott a Medve.

- Azért, mert te békítettél össze és vezettél a helyes útra bennünket!

És mindannyian megették a részüket az almából, és mindenki elégedett volt, mert a Medve igazságosan döntött, senkit sem bántott meg.

Mészáros Andrea: A varázscipő

Egyszer volt, hol nem volt, egy omladozó kunyhóban élt egy szegény ember, akinek még egy falat kenyérre sem volt elég pénze. Még a templom egerénél is szegényebb volt. Az egyik napom azonban különleges dolog történt vele.

Olyan napnak indult, mint a többi. Elindult a vásárba eladni azt a kis árut amit tudott.

Nem volt neki sok portékája, csak néhány darab báránybőre. Szegény az utolsó bárányait és levágta, hogy eladhassa a bőrüket és a húsukat, hogy legyen elég pénze egy kis kenyérre, hiszen az csak olcsóbb, mint húst tenni.

Amint odaért a vásárra, egy csúf, koszos öregasszony szólította meg:

- Ó, drága Uram, jöjjön és segítsen, kérem!

A szegény embert nem érdekelte, hogyan néz ki az öregasszony. Láttá, hogy neki sincs pénze, mozogni is alig tud, így tudta, segítenie kell neki.

Így szólt hát:

- Mi a baj, néném? Miben segíthetek?

- Ó, ha tudná! Úgy fáj a hátam, a derekam, nem bírom el ezt a kosarat.

Volt a néninek egy nagyon- nagyon nehéz kosár a hátán. A szegény ember egy percre sem gondolkodott, azonnal felvette - így kísérte el a nénit a vásárba. Hosszú volt még az út odáig, a kosár pedig tényleg szokatlanul nehéz volt. A szegény ember azonban egy szót sem szólt, mert tudta, a néninek is szüksége van pénzre és segítségre. Jól elfáradt, mire odaértek a vásár kapujához.

Akkor megköszönte a néni a segítséget. Elővett a kosarából egy cipót, és én így szólt:

- Drága fiam! Nagyon kedves és segítőkész volt. Egy szót sem szólt, pedig tudom, nagyon nehéz a kosaram, és hosszú utat tettünk meg. Fogadja el ezt a cipót hálám jeléül. De nagyon fontos, hogy amíg el nem fogy, minden nap csak egy falatot ehetsz belőle!

Aztán fogta a kosarát az öregasszony, és otthagya a szegény embert. Ő pedig csak ott állt, és nézett utána. Nem értette, miért mondta neki, hogy csak egy falatot ehetsz.

Hamar rászárad és bepenészedik így a cipó. Azonban tudta, hogy mindig oka van a dolgoknak, így megfogadta az öregasszony tanácsát.

Az első napon egy falatot evett a cipóból, és így tett a második, majd a harmadik napon is. Nagyon finom és laktató volt, már egy falattal is jóllakott. Eltelt két hét, mire elfogyott a cipó. Különös volt, hogy a cipó még ennyi idő után sem volt száraz és penészes. Sőt, olyan íze volt, mintha most vették volna ki a kemencéből.

Amint elfogyott a cipó, láss csodát, a helyén ott termett egy újabb darab. De nem ám ugyanolyan, hanem dupla akkora! A szegény ember már ehett belőle többet is. Ahogy hétről hétre, hónapról hónapra fogyott a cipó, az mindig duplájára nőtt. A szegény embernek pedig nem volt többé gondja arra, hogy mit egyen, van-e kenyere, hiszen volt egy soha el nem fogyó, minden nap friss cipója.

Sebők Éva: Az alma meg a kerti manó

Hajnalban vadlibák húztak el a kert fölött. Alacsonyan repültek, s hát látták, hogy az almafán egy alma búslakodik árválkodik egyes-egyedül. Teljesen zöld volt.

— Hát te még itt vagy?! — kiáltottak rá. — Nem tudod talán, hogy mögöttünk hősárnyakon közelít a félelmetes, hideg tél? Egy-kettő, bújj a kamrába!

Szegény alma nagyon megrémült, és ijedtében még jobban elzöldült. Mitévő legyen? Hiszen ment volna ő szívesen a kamrában, de nem szedték le, mivel olyan halvány az orcája.

— Szél, szél, lökj le, kérlek, a földre! — könyörgött. A szél jól szemügyre vette az almát.

— Nem vagy még elég piros, — dörmögte — de hát semmi közöm hozzá. Ha úgy kívánod, lelöklek a földre.

Jó nagyot fújt, és megrázta az almafát.

Az alma lepottyant, és hosszan gurult a fűben. Épp arra ment a kerti manó. Pókhálóból volt a zekéje, nagy, kerek szalmakalapot viselt a fején. Megbotlott az almában

— Hát te mit keresel itt? — kiáltotta. — Nem tudod talán, hogy a vadlibák mögött hősárnyakon közelít a félelmetes, hideg tél? Bármely pillanatban beronthat a kertbe. Gyorsan bújj a kamrába!

— Bújnék én örömet — mondta az alma —, de nem tehetem. Nincs még pír az orcámon, nem akarnak befogadni.

— Hát ezen igazán könnyű segíteni! — kacagott fel vidáman a kerti manó. — Várj csak egy cseppet!

Száraz fűszálakból fürgén ecsetet kötött, arany napsugarakat olvasztott egy kettétört mákfejbe, jól elkeverte frissen szedett hajnali harmattal, s gyönyörű, kicsattanó pirosposzsgásra festette a sápadt alma pufók orcáját.

— Köszönöm, köszönöm! — hálálkodott az alma, és felderült.

Hevert a szép piros alma a fűben. Gyerekek jöttek a kertbe, észrevették, odaszaladtak.

— Nézzétek, milyen gyönyörű alma!

Gyorsan felkapták, vitték a kamrába, szépen beillesztették a többi alma közé, a polcra, s hát egy se volt oly szép, ő volt mind közt a legnagyobb, legkövérebb,

legpirosabb, leggyönyörűbb!

Vidáman kuksolt a polcon. Jöhet már a tél!

Móra Ferenc: A bársonyosi kanászok

Bársonyosi erdőszélen, öreg makkfa hűvösében olyan jóízűt szundított a bársonyosi bíró malaca, hogy még a füle se mozgott.

„Ha te úgy, én is úgy” - gondolta magában a kis kanász, s ahogy a feje alá rakta a két tenyerét, egyszeribe úgy aludt, mint a tej.

„Ami neked jó, nekem is jó” - fohászzkodott a nagy kanász, s ahogy az egyik fülét vánkosnak vetette, a másikkal betakaródzott, mindjárt úgy aludt, mint a juhászbunda. Nincs is ebben eddig semmi hiba. Alvó malacnak nem kell éber pásztor. Nagyobb baj az volt, hogy a nagy kanász egyszerre akkorát horkantott álmában, amilyent még sose hallott az öreg makkfa. Meg is rázkódott szegény a leghegyéig, s éppen onnan a leghegyiből úgy ugrott ki egy makkocska a szakajtójából, hogy kipp-kopp, meg se állt addig, míg éppen az orrára nem pottyant a kismalacnak.

Ennek se kellett egyéb a jámbornak. Felugrott fektéből esze nélkül, s úgy nekiiramodott a világnak, hogy még tán ma is szalad, ha szélét nem érte. Fölugrott a kiskanász is, fölugrott a nagy kanász is: nem ért már az semmit, akkorára a hetedik határban volt a malac.

- Jaj, jaj - sopánkodott a nagy kanász -, nekünk is karikás ostorral mérik ma az ebédet!

- Ne félj, míg engem látsz - biztatta a kis kanász -, majd beszélek én a bársonyosi bíró fejével.

Reszketett a nagy kanász, mint a nyárfalevél, mikor a bíróhoz beállítottak, de bezzeg helyin volt a nyelve a kis kanásznak.

- Újságot mondok, bíró gazda.

- Újságot hallok, kis kanász.

- Tisztelteti bíró uramat a malaca, mert ő már nem jön vissza mostanában.

- Már miért ne jönne?

- Mert elment világot látni.

- Már miért ment volna?

- Azt mondta, nagyon szégyenli, hogy ilyen okos gazdának olyan tanulatlan legyen a malaca.

- Hej! - rikkantott örömeiben a bíró akkorát, hogy belerendült a faluháza. - No, ugye, mindig mondtam én, hogy nincs párja ész dolgában a bársonyosi bírónak! Lám-e, hogy még a malacom is megirigyelte tőlem!

- Úgy van biz az - erősítette a kis kanász. - Azt mondta a malac, hogy csak egy ember van, aki okosabb, mint a bársonyosi bíró.

- Ejnye, töröm a zúzóját annak a malacnak, ugyan ki lehet az, aki még énnálam is okosabb?

- Az iprityomi bíró. Azt mondta a kismalac.

- Hej! - kurjantott a bársonyosi bíró akkorát, hogy csak úgy repedezett bele a faluháza.

- Hol az a hitvány malac, hadd lakoljon érte! Szaladjatok hamar utána, bársonyosi kanászok!

- Mennénk, gazduram, mennénk, csak előbb megabrakoltatnánk a csikókat, ha volna mivel

- rázta meg a kis kanász az üres tarisznyáját.

De nem volt már az akkor üres. Kidagasztotta a bársonyosi bíró kis kalácscipóval, gömölye-túróval.

- Fussatok, fiaim, fussatok! Azt se bánom, ha térdig kopik a lábatok, csak a malacot vissza-hozzátok. Hadd mutatom meg neki, mit tud a bársonyosi bíró.

Szaladt is a kis kanász, futott is a nagy kanász egészen a makkfáig, kerek erdő sarkáig.

Ott a tarisznyát fölakasztották az ágra, maguk meg alája feküdtek, úgy várták a déli harangszót.

- Haj, haj! - sóhajtott egyszer a nagy kanász.

- Baj, baj! - mondja rá a kis kanász.

- Mi a baj, kis kanász?

- Unod magad, nagy kanász?

- Játsszunk vásárt, kis kanász.

- Azt se bánom, nagy kanász.

Fölugrik a nagy kanász, maga alá keríti a szűrét, rákuperodik, s csap olyan lármát, hogy belesiketül az egész erdő.

Én vagyok a gyolcsos tót.

Vegyen, öcsém, szűrposztót!

Bögrét, húgom, tálat, néni!

Ezt a bundát meg kell nézni!

Nincs több ilyen kalapos,

Csizma ilyen alapos!

- Ne hadarjon annyit, atyámfia - mondja neki a kis kanász -, inkább azt kérdezem: eladó-e a feje?

- Minek lenne az az úrnak?

- Hááát... cinegefogónak.

No, úgy megharagudott erre a nagy kanász, hogy leütötte a sapkát a kis kanász fejéről.

- Mért bántottál engem, hékás?

- É-én? - meresztgette a szemét a nagy kanász. - Mit tudom én, hogy ki ütött nyakon ebben a nagy sokadalomban. Tudod, tenger nép van a bársonyosi vásárban.

- Biz igaz az - csillapodott le a kis kanász -, hanem most már te légy a vevő, ha tele az erszény.

- Mit árul kend, komám? - kérdi a nagy kanász.

- Eladnám ezt a lovat, ha vennék.

- Szilaj-e?

- Mint a tűz.

- Kezes-e?

- Mint a bárány.

- Futós-e?

- Mint a szél. Jaj, jaj, már el is szalajtott a kelméd! Utána hamar, elejbe hamar, mert mindjárt kiszalad a világból!

Szaladt a szegény nagy kanász be az erdőbe a szilaj paripa után, a kis kanász meg ölibe vette a tarisznyát, lekuperodott vele a makkfa tövibe, s úgy behányta a kalácscipót

gömölyetúróval, hogy öröm volt nézni, s mentől nagyobbakat nyelt, annál hangosabban biztatta a nagy kanászt:

- Szorítsd, nagy kanász! Hajrá, nagy kanász!

Mire a nagy kanász visszatért a lókergetésből, akkorára morzsája se maradt túrónak, cipónak. Szomorúan lógott az ágon a behorpadt tarisznya, s rossz volt hallani, ahogy zörgött benne az üresség, mikor hozzákapott a nagy kanász.

- Megrövidítettél, te gézengúz! - förmedt rá a kis kanászra.

- É-én? - vágott csodálkozó képet a kis kanász. - Hát már honnan tudjam én azt, hogy ki nyúlt a tarisznyához ebben a nagy sokadalomban? Tudod, tenger nép van ezen a bársonyosi vásáron.

Hanem ezt már csak úgy futtában kiáltotta vissza a nagy kanásznak. Ha a kis kanász kerekét nem oldott volna, a bársonyosi vásár is tovább tartott volna.